

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number: 1C0326

EDUCATION SCIENCES

Received: October 2010

Accepted: January 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Yücel Gelişli

Gazi University

gelisli@gazi.edu.tr

Ankara-Turkey

**OKUL DENEYİMİ I DERSİ, UYGULAMA ÖĞRENCİLERİNİN UYGULAMA SONRASINDA
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE BAKIŞ AÇILARINDAKİ DEĞİŞİM**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Okul Deneyimi I dersini alan uygulama öğrencilerinin, öğretmenlik mesleğine bakış açılarındaki değişimleri ortaya koymaktır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, Okul Deneyimi I dersinin uygulama öğrencilerinin öğretmenlik mesleği ile ilgili, kutsal, bilgi-beceri aktarma, gelecek açısından sorumlu olma, çalışkan, model insan olma, öğrencileri tanıma, vatansever, kültürlü, iletişim becerilerine sahip olma, kendini geliştirme ve sınıfı iyi yönetebilme v.b özellikleri öğrenciler uygulama öncesi daha yüksek oranda olumlu görmüşken, uygulama sonrasında bu özelliklerle ilgili görüşlerde olumlu bakış açısı düşmüştür; insanları eğitmek, alanında uzman, sakin, sabırlı, hoşgörülü olmak, öğrencileri sevmek, teknolojiyi kullanmak, yapıcı yaratıcı olmak, kendine güvenmek, görevini tam yapmak ve tarafsız, adaletli olmak v.b.özelliklerle ilgili görüşlerde uygulama öncesine göre olumlu yönde artış gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Eğitimi, Okul Deneyimi, Öğretmenlik Mesleği, Öğretmen, Öğretmenlik Mesleği ile İlgili Görüşler

**THE CHANGE AT TEACHER CANDIDATE'S POINT OF VIEWS RELATED TO TEACHING
PROFESSION AFTER PRACTICE OF SCHOOL EXPERIENCE COURSE-I**

ABSTRACT

The purpose of this study is to display the changes to occur in the point of views of the students taken the so - called the course in the relation to student behaviors and teaching profession. The research is a descriptive one. Depending on the findings obtained in the current study, while students regarded the features of sacred, transferring knowledge-experience, being responsible in terms of future, being hardworking, being a model, getting to know students, patriot, cultured, having communication skills, improving oneself and being able to manage the class well positive before the practice at a high level concerning the profession of teaching by the application students of the course of School Experience I, after the practice, their point of view regarding these features decreased; a positive increase was observed at the views over the necessary features such as educating people, being an expert in the field, being cool, patient and tolerant, loving students, using technology, being positive and creative, trusting oneself, fulfilling the task completely and being impartial and judicious compared to the pre- practice.

Keywords: Teacher Training, School Experience, Profession of Teaching, Teacher, Views Over the Profession of Teaching

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Günümüzde öğretmen eğitiminde yaşanan, yeni gelişmeler doğrultusunda eğitim programlarında değişimler yapılması gereği ortaya çıkmıştır. Öğretmen eğitim programlarındaki değişimlerin en önemlilerinden birisi adaylara okullarda daha fazla uygulama çalışması yapma zorunluluğunu getirmesidir. Günümüzde birçok ülkede öğretmen eğitiminde, okullarda yapılan uygulama çalışmaları ön plana çıkmıştır. Deneyimli öğretmenlerle yapılan mülakatlar sonucunda ortaya çıkan ortak düşünce "Bir şeyi gerçekten öğrenmek ancak öğretim etkinliğinin içinde bizzat bulunmakla olur" şeklindedir (Sevim, Ayas, 2008). Öğretmen adaylarının yalnız kuramsal bilgilerle donanmış olmaları, öğretmenlik mesleğini yeterince tanıyamamalarına, meslekte güçlük ve başarısızlıklarla karşılaşmalarına neden olur. Oysa öğretmenlik mesleğine böyle dışarıdan bakmak yerine, mesleğin içine girerek her köşesine yakından dokunmak, öğretmen adaylarının mesleği daha iyi kavramalarını ve benimsemelerini sağlar (Aytunga, 2004: 4).

Nitelikli öğretmen yetiştirme diğer ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de önemle üzerinde durulan bir konu olmuştur. Nitelikli öğretmen yetiştirmede hizmet öncesi eğitim programlarının önemli bir yeri vardır, adayların, mesleği tanıma ve meslekî yeterlik kazanma açısından uygulama çalışmalarının önemi büyüktür.

1997-1998 öğretim yılına dek öğretmen eğitimi programlarında yer alan öğretmenlik uygulaması boyutuna, ilişkin çalışmaları tanımlayan ve yönlendiren ayrıntılı yönerge ve yönetmeliklerin bulunmaması nedeniyle, yeterli ölçüde yer verilemediği gözlenmiştir. Bu gözlemler sonucunda, öğretmenlik uygulamasının amacına uygun biçimde öğretmen adaylarının nitelikli öğretmenler olarak yetiştirebilmesi için bu uygulamaya ilişkin yasal düzenlemelerin yapılması ve uygulamada görev alacak tarafların sorumluluk ve işlevlerinin belirlenmesi konusunda çalışmalar yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır (Genç, Sarıçam ve Bakır, 2006:1). Bu kapsamda 1994-1998 yılları arasında yürütülen YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi çerçevesinde eğitim fakülteleri ve uygulama okulları arasında öğretmen yetiştirme konusunda işbirliği yapılması kararlaştırılmıştır. Projeye hizmet öncesi öğretmen eğitimi programlarında yeni düzenlemeler yapılmıştır. 1998-1999 öğretim yılına kadar kuramsal ağırlıklı olan bu programlar, eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması ile uygulama ağırlıklı hâle getirilmiştir. Yeniden yapılanmanın temel amaçlarından biri, öğretmen yetiştiren kurumlar olan Eğitim Fakültelerinin programları arasında birlik sağlamak diğeri ise, gelişmiş ülkelerin standartlarını yakalamaktır (Alakuş, Oral ve Mercin, 2005).

Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılma çalışması sonucunda önemli bir boyut olarak gündeme gelen Fakülte-Okul İşbirliği kapsamında, fakülte'deki öğretim elemanları ile okullardaki öğretmenlere önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Okul Deneyimi I dersi, bu kapsamda öğretmenlik mesleğine tanıtmak amacıyla 1998 yılında uygulamaya konulan yeni öğretmenlik meslek bilgisi dersleri programı içerisinde yer almıştır. Okul Deneyimi dersi aday öğretmenin okullarda yapacağı çalışmaları kapsamaktadır. Bu ders sayesinde öğretmen adaylarının kendi deneyimlerini özümlemesi, ders dışı çalışmalarını fakülte'deki çalışmalarıyla ilişkilendirmesi sağlanabilecektir (YÖK/Dünya Bankası, 1998).

Okul Deneyimi I dersi, "öğretmen adaylarına, öğretmen olma yolunda karşılaşacakları birçok sorunu tanıtan yapılandırılmış gözlem ve etkinlikler süreci" olarak tanımlanmaktadır (YÖK/Dünya Bankası, 1998., Hepgüner, Arslan ve Dünder, 2002: 46-47).

Okul Deneyimi I dersinin amacı, yetişmekte olan öğretmen adaylarının okullarda kullanılan öğretme-öğrenmeye yönelik yeniliklerden yararlanma olanaklarını gözlemelerini, aldıkları bilgileri uygulamalarını, öğrenme-öğretme ortamında öğretmenlerin uygulamalarında görmeleri ve kendilerini

öğretmenlik mesleğine hazırlamaları olarak belirtilmektedir (YÖK/Dünya Bankası, 1998. Kudu, Özbek ve Bindak, 2006: 99).

Okul Deneyimi I dersi, Eğitim fakültelerinde birinci yılın ikinci yarıyılında verilmektedir. Öğrenciler bu derste, 1 saat öğretim elemanı ile fakültede teorik ders, 4 saat de uygulama öğretmeniyle uygulama okulunda gözlemler yapmaktadır. Okul Deneyimi I dersi, öğretmen adaylarının uygulama yapacakları okulu, öğrencileri, programı ve öğretmenleri yakından tanımaları için gözlem ve görüşmelere dayalı etkinliklerle gerçekleşir. Bu derste, öğretmen adayının okulu, derslikleri, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini değişik yönleriyle tanıması amaçlanmaktadır. Öğrenciler, öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni ile iletişim kurarak Okul Deneyimi I dersi kapsamında Fakülte-Okul İşbirliği Kılavuzunda belirlenen etkinlikleri gerçekleştirirler (YÖK/Dünya Bankası, 1998). Okul deneyimi süresince öğretmen adaylarının okullarda gözlem yapmaları, gözlemleri üzerinde düşünmeleri ve öğretmenlik becerilerinde deneyim kazanmaları hedeflenmektedir (Özdemir ve Çanakçı, 2005: 2).

Yapılan araştırmalar, okul uygulamalarının hizmet öncesi öğretmen eğitiminin en önemli kısmını oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Uygulama yapmak, yeni bilgi ve beceri kazanılmasında son derece etkili olmaktadır. Çünkü öğretmen adaylarının fakültede edindikleri bilgileri, meslekî ortamda verimli ve güvenli olarak kullanabilmeleri ancak hizmet öncesinde yeterli uygulama imkânı bulmaları ile mümkündür (Harmandar, Bayrakçeken, Kıncal, Büyükkasap ve Kızılkaya, 2000: 1-8). Kuramsal bilgilerin işe yaraması ancak uygulama etkinlikleri gerçekleştiği bilinmektedir.

Okul uygulamalarının hizmet öncesi öğretmen eğitiminin temel bir unsuru olduğu açıkça görülmektedir. Uygulamanın bu kadar önemli olmasına rağmen daha önce öğretmen adayları, 8. yarıyılında, staj adı altında iki haftalık bir uygulamaya katılmakta idiler. Öğretmen adayları, bu kadar kısa süre içerisinde ancak bir veya iki saatlik bir uygulama imkânı bulabilmekte idiler ki; bu da öğretmenlik uygulamalarında hedeflenen özelliklerin kazandırılması açısından son derece yetersiz kalmaktaydı. Bu nedenle; 1997-1998 öğretim yılı I. yarıyılından itibaren de fakültelerin tüm bölümlerinin ders programlarına "Okul Deneyimi I, II" dersi ve bir yarıyıl öğretmenlik stajı konulmuştur (YÖK/Dünya Bankası, 1998). Bu uygulamalar ile fakültelerde yapılan öğretmenlik eğitiminin daha anlamlı ve tutarlı etkinliklerle desteklenmesi sağlanmaya çalışılmıştır (Harmandar, Bayrakçeken, Kıncal, Büyükkasap ve Kızılkaya, 2000: 1-8).

Öğretmenlik uygulamaları ancak gerçek ortamda yapıldığında öğretmen adaylarına amaçlanan deneyimleri kazandırılabilir. Bu nedenle öğretmen eğitiminde uygulama çalışmalarının ayrı bir önemi bulunmaktadır. "Kim neyi, niçin ve nasıl öğrenecek, öğrenmeye kim kılavuzluk edecek ve nasıl öğretecek, kontrolü nasıl ve kimler tarafından gerçekleştirilecek, öğrenme sürecindeki diğer etkili unsurlar olan 'yönetim ve rehberlik' boyutunun eğitime etkisi ve katkısı nedir, ilişkiler nasıl düzenlenmelidir" niteliğindeki sorular bu alanla ilgili olarak cevaplandırılması gereken temel sorunlar sorular olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul Deneyimi I dersi için uygulamaya giden öğrenciler tecrübeli ve bilgili öğretmenler sayesinde mesleğe daha olumlu bir bakış açısı ve motivasyon sağlayacaklardır (Hepgüner, Arslan ve Dünder, 2002: 46-48).

Uygulama süreci, öğretmen adaylarının kuram ile uygulama arasındaki ilişkiyi anlamasında temel öğedir. Öğretmen adaylarının mesleki yeterliliklerini geliştirmeleri, mesleğin gerektirdiği kuramsal bilgileri eğitim ortamlarında uygulayabilme becerisini kazanmaları ve öğretmenlik mesleği ile ilgili olumlu tutum oluşturmaları bu süreç sonunda gerçekleşmektedir. Bu model, öğretmeni yetiştiren üniversiteler ile Milli Eğitim Bakanlığı'na eşit sorumluluk vererek daha etkili öğretmenler yetiştirecek bir yapıya sahiptir. "Fakülte-Okul İşbirliği" adlı modelin 1997/98 yıllarında eğitim fakültelerinde uygulanmaya başlanmasından sonra bu modelin değerlendirilmesiyle ilgili çeşitli çalışmalar yapılmıştır.

Ancak yapılan çalışmalar modelin istenilen düzeyde verimli işlemediğini göstermiştir. Özellikle modelin ilk uygulama aşaması olan Okul Deneyimi-I dersinde çok çeşitli sorunlar yaşanmaktadır (Sevim, Ayas, 2008).

Bu çalışmanın amacı, Okul Deneyimi I dersini alan uygulama öğrencilerinin, öğretmenlik mesleğine bakış açılarındaki değişimleri ortaya koymaktır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu çalışmada, YÖK ile MEB arasında imzalanan protokol gereği 1997-1998 öğretim yılından itibaren Eğitim Fakülteleri öğretmenlik programında yer alan Okul Deneyimi I dersinin öğrencilerde amaçladığı, öğretmenlik mesleğine karşı olumlu görüş geliştirmelerine yönelik davranışlar gözlenmiştir. Çalışma bu açıdan önemli görülmüştür.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Okul Deneyimi I dersinin uygulama öğrencilerinin, uygulama sonrasında öğretmenlik mesleğine ve öğrenci davranışlarına bakış açılarındaki değişim, öğrenci gözlemi ve görüşlerine dayalı olarak serbest bir biçimde belirlenmiştir. Uygulama öğrencilerine Okul Deneyimi I dersi için araştırmacı tarafından belirlenen iki adet;

- Size göre öğretmenlik mesleğinin özellikleri nedir?
- Öğretmen olmak ister misiniz?

Açık uçlu soru uygulama öncesinde ve uygulama sonrası sorulmuştur. Uygulama öğrencilerinin iki uygulama arasındaki öğretmenlik mesleğine bakış açılarındaki değişim gözlenmiştir. Öğrencilerinin uygulama öncesi ve sonrası verdikleri cevaplar metin çözümleme yöntemi ile analiz edilerek görüşlerin frekans ve yüzdeleri belirlenerek, tablolastırılmıştır. Araştırma Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Tekstil Dokuma ve Örgü Bölümü birinci sınıf öğrencileri ile 2008-2009 öğretim yılı II. yarıyılında yapılmıştır. Öğrenciler, Okul Deneyimi I dersi uygulamalarını üç ilköğretim Okulu, bir Anadolu Lisesi ve bir Meslek Lisesinde gerçekleştirmişlerdir.

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND COMMENT)

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları ile Okul deneyimi I dersinin uygulamasına çıkmadan önce ve uygulama sonrasında, öğretmen davranışlarına ilişkin olarak sorulan iki adet açık uçlu soruya verilen cevapların çözümlenmesinden elde edilen bulgular gruplandırılarak, tablolastırılmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı
Table 1. The dispersion of gender of the students participated in the research

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kız	20	42.6
Erkek	27	57.4
Toplam	47	100

Araştırmaya katılan öğrencilerden cinsiyetlerini belirtenlerin sayısı toplam 47 kişidir. Buna göre cinsiyet sorusuna cevap veren öğrencilerin %42.6 kız, %57.4'ü ise erkektir.

Tablo 2. Aday öğrencilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili olumsuz yönde değişim gösteren görüşlerinin dağılımı
Table 2. The dispersion of the views of the candidate students on the profession teaching varying negatively

ÖZELLİKLER	UYGULAMA ÖNCESİ		UYGULAMA SONRASI	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Öğretmelik kutsal bir meslektir	10	17.9	6	11.1
Öğretmenlik saygın ve iyi bir meslektir	6	10.8	2	3.7
Öğretmen bilgi ve beceri aktaran kişidir	11	19.6	-	-
Öğretmen öğrencileri hayata hazırlayan, geleceğinden sorumlu olan kişidir	25	44.6	14	25.9
Öğretmen öğrencileri anlamaya, tanımaya çalışmalıdır	7	12.5	1	1.9
Öğretmen ana ve babadır	3	5.4	-	-
Öğretmen çalışkandır	4	7.1	-	-
Öğretmen örnek, model insandır	11	19.6	7	12.9
Öğretmen güler yüzlü olmalıdır	4	7.1	2	3.7
Öğretmen vatansever olmalıdır	4	7.1	-	-
Öğretmen kültürel yönden gelişmiş olmalıdır	6	10.7	-	-
Öğretmen iletişim becerilerine sahip olmalıdır	5	8.9	2	3.7
Öğretmen kendini geliştirmelidir	4	7.1	3	5.6
Öğretmen sınıfı iyi yönetebilmeli, otoriter ve sınıfa hâkim olmalıdır	8	14.3	4	7.4
Öğretmen öğrencilere ders dışında zaman ayırmalıdır	2	3.6	-	-
Toplam	56		54	

Öğrencilerin, "Size göre öğretmenlik mesleğinin özellikleri nedir?" sorusuna verdikleri cevapların olumsuz yönde değişim gösteren görüşlerinin dağılımları tablo 2'de yer almaktadır. Tabloya göre;

"Öğretmelik kutsal bir meslektir", düşüncesi birinci uygulamada %17.9, ikinci uygulamada ise %11.1; "Öğretmenlik saygın ve iyi bir meslektir", görüşü birinci uygulamada %10.8, ikinci uygulamada ise %3.7; "Öğretmen örnek, model insandır" görüşüne birinci uygulamada %19.6, ikinci uygulamada ise %12.9 düzeyinde görüş bildirilmiştir. Bu sonuçlara göre Öğrencilerin öğretmenlik mesleğini kutsal ve model alınacak saygın bir meslek olarak görmedikleri söylenebilir.

"Öğretmen öğrencileri hayata hazırlayan, geleceğinden sorumlu olan kişidir" görüşü birinci uygulamada %44.6, ikinci uygulamada ise %25.9 düzeyinde yer almış; öğretmenler uygulama öncesinde aday öğrencilerin yarıya yakını tarafından öğrencilerin geleceğinden sorumlu tutulurken bu oran uygulama sonrasında %26'lara kadar düşmüştür.

"Öğretmen öğrencileri anlamaya, tanımaya çalışmalıdır" birinci uygulamada %12.5, ikinci uygulamada ise %1.9; "Öğretmen iletişim becerilerine sahip olmalıdır" birinci uygulamada %8.9 ikinci uygulamada ise %3.7; "Öğretmen güler yüzlü olmalıdır" birinci uygulamada %7.1, ikinci uygulamada ise %3.7; uygulama öğrencilerinin görüşlerinde uygulama sonrasında uygulama öncesine göre düşüş gözlenmiştir. İletişim becerilerini kapsayan bu görüşlerde düşüş gözlenmesi uygulama öğrencilerinin öğretmenlerde iletişim becerilerine yeterince önem vermedikleri söylenebilir.

"Öğretmen kendini geliştirmelidir" birinci uygulamada %7.1, ikinci uygulamada ise %5.6 düzeyine; "Öğretmen sınıfı iyi yönetebilmeli, otoriter ve sınıfa hâkim olmalıdır" birinci uygulamada, %14,3 ikinci uygulamada ise %7.4 düzeyine düşmüştür.

"Öğretmen bilgi ve beceri aktaran kişidir" birinci uygulamada, %19.6; "Öğretmen ana ve babadır", birinci uygulamada %5.4; "Öğretmen öğrencilere ders dışında zaman ayırmalıdır" birinci uygulamada, %3.6; "Öğretmen çalışkandır", birinci uygulamada, %7.1; Öğretmen kültürel yönden gelişmiş olmalıdır" birinci uygulamada %10.7; "Öğretmen vatansever olmalıdır" birinci uygulamada, %7.1 düzeylerinde yer alırken ikinci uygulamada ise bu görüşlere hiç yer verilmemiştir.

Tablo 3. Aday öğrencilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili olumlu yönde değişim gösteren görüşlerinin dağılımı

Table 3. The dispersion of the views of the candidate students on the profession teaching varying positively

ÖZELLİKLER	UYGULAMA ÖNCESİ		UYGULAMA SONRASI	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Öğretmenlerin görevi insanları eğitmektir.	11	19.6	21	38.9
Öğretmen öğrencileri araştırmaya teşvik etmelidir	2	3.6	2	3.7
Öğretmenlik alanında uzman olmak, bilgili deneyimli olmak, mesleki becerisi yeterli olmak gibi özellikleri içerir	6	10.7	7	12.9
Öğretmen sakin, sabırlı, hoşgörülü ve alçak gönüllü olmalıdır	18	32.2	21	38.9
Öğretmen öğrencilere sevgi ve şefkat göstermelidir	6	10.7	14	25.9
Öğretmen ahlaklı ve dürüst olmalıdır	2	3.6	3	5.6
Öğretmen tarafsız, adaletli olmalı, ayırım yapmamalı, öğrencilere eşit davranmalıdır	4	7.1	7	12.9
Öğretmen vizyon sahibi, yenilikçi ve lider olmalıdır	2	3.6	2	3.7
Öğretmen teknolojiyi kullanabilmelidir	-	-	2	3.7
Öğretmen idealist olmalıdır	-	-	2	3.7
Öğretmen zeki olmalıdır	-	-	2	3.7
Öğretmen yapıcı uzlaştırıcı olmalıdır	-	-	4	7.4
Öğretmen görevini tam yapmalı, kendine güvenmelidir	-	-	4	7.4
Öğretmenlik yorucu meslektir	-	-	1	1.9
Öğretmen öğrencilerle aşırı samimi olmamalıdır	-	-	1	1.9
Toplam	56		54	

Öğrencilerin, "Size göre öğretmenlik mesleğinin özellikleri nedir?" sorusuna verdikleri cevapların olumlu yönde değişim gösteren görüşlerinin dağılımları tablo 3'de yer almaktadır. Tabloya göre;

Öğrenciler, "Öğretmenlerin görevi insanları eğitmektir" görüşü birinci uygulamada %19.6 iken, ikinci uygulamada yaklaşık iki katı artarak %38.9'a yükselmiştir. Uygulama öğrencileri öğretmenliği bilgi aktarma ve hayata hazırlama klasik görevlerden daha çok insanları eğiten meslek olarak görmüşlerdir. "Öğretmen sakin, sabırlı, hoşgörülü ve alçak gönüllü olmalıdır" görüşü birinci uygulamada %32.2, ikinci uygulamada ise %38.9; "Öğretmen öğrencilere sevgi ve şefkat göstermelidir" görüşü birinci uygulamada %10.7, ikinci uygulamada ise %25.9'a yükselmiştir. Uygulama öğrencileri öğretmenlik mesleğini sevgi, saygı hoşgörü mesleği olarak görmüşlerdir.

"Öğretmen ahlaklı ve dürüst olmalıdır" birinci uygulamada %3.6, ikinci uygulamada ise %5.6; "Öğretmen tarafsız, adaletli olmalı, ayırım yapmamalı, öğrencilere eşit davranmalıdır" birinci uygulamada %7.1, ikinci uygulamada ise %12.9 oranında olumlu bulmuşlardır. "Öğretmen yapıcı uzlaştırıcı olmalıdır" görüşüne öğrenciler birinci uygulamada hiç yer

vermezlerken, ikinci uygulamada ise %7.4' düzeyinde yer vermişlerdir. Bu görüşte öğretmenlerin öğrenciler arasındaki sorunlarda uzlaştırıcı özelliklere sahip olması gerektiğini vurgulamaktadır.

"Öğretmenlik alanında uzman olma, bilgili deneyimli olma, mesleki becerisi yeterli olma gibi özellikleri içerir" görüşü birinci uygulamada %10.7, ikinci uygulamada ise %12.9'a ; "Öğretmen teknolojiyi kullanabilmelidir" görüşü birinci uygulamada hiç yer almazken, ikinci uygulamada ise %3.7' ye yükselmiştir. Uygulama öğrencileri öğretmenlerin alan bilgisine, mesleki deneyimlerine ve teknoloji kullanma becerilerine önemli olduğu görüşüne yer vermişlerdir. "Öğretmen görevini tam yapmalı, kendine güvenmelidir" görüşüne de birinci uygulamada yer verilmemiş, ikinci uygulamada ise %7.4 düzeyinde yer verilmiştir. Bu bulguda yukarıdaki bulguları destekler niteliktedir.

"Öğretmen idealist olmalıdır" görüşü birinci uygulamada hiç yer almazken, ikinci uygulamada ise, %3.7'ye; "Öğretmen zeki olmalıdır" görüşü birinci uygulamada hiç yer almazken, ikinci uygulamada ise %3.7'ye yükselmiştir. "Bu görüşlerde uygulama sonrasında olumlu artış meydana gelmiştir.

"Öğretmen öğrencileri araştırmaya teşvik etmelidir", görüşü birinci uygulamada %3.6, ikinci uygulamada ise %3.7; "Öğretmen vizyon sahibi, yenilikçi ve lider olmalıdır" birinci uygulamada %3,6 ikinci uygulamada ise %3,7 yer verilmiştir. Bu görüşte herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Tablo 4. Öğrencilerin öğretmen olma ile ilgili görüşlerinin dağılımı
Table 4. The dispersion of the views of the students concerning being a teacher

Öğretmen Olmak İstiyorum	UYGULAMA ÖNCESİ		UYGULAMA SONRASI	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Evet	48	85.7	45	83
Hayır	7	12.5	8	15
Toplam	55		53	100

Tablo 4'de yer alan, "Öğretmen olmak ister misiniz?" öğrencilerin, sorusuna verdikleri cevaplara göre uygulama öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine bakış açıları olumsuz sayılabilecek azda olsa değişim meydana gelmiştir. Okul Deneyimi I dersinin uygulama öncesinde öğretmen olmak isteyen öğrencilerin oranı %85,7 iken uygulama sonrasında bu oran %83'e düşmüştür. Öğrencilerin öğretmen olma konusundaki görüşlerinde genel anlamda yüksek bir oranla olumlu bakış açısı vardır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Okul Deneyimi 1 dersinin uygulama sonrasında uygulama öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ait görüşlerinin bir kısmında olumlu bir kısmında ise olumsuz anlamda değişimler olduğu gözlenmiştir. Tablolardaki değerlere bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin görüşlerinde tutarlı değişim olmadığı görülmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar şu şekilde sıralanabilir;

- Öğretmenliğin, kutsal, bilgi-beceri aktarma, gelecek açısından sorumlu olma, çalışkan olma, model insan olma, öğrencileri tanıma-anlama, vatansever, kültürlü, iletişim becerilerine sahip olma kendini geliştirme ve sınıfı iyi yönetebilme, öğrencilere ders dışında zaman ayırabilme v.b özellikleri öğrencilerce uygulama öncesi daha yüksek oranda olumlu kabul edilmişken, uygulama sonrasında bu özelliklerle ilgili görüşlerde olumlu bakış açısı düşmüştür. Bu durum öğrencilerin öğretmenlik mesleğine bakış açıları ile ilgili daha önceki görüşlerle de tutarlı olduğu söylenebilir.
- Öğretmenlik mesleğinde; insanları eğitmek, alanında uzman olmak, sakin, sabırlı, hoşgörülü, ahlaklı ve dürüst olmak, öğrencileri sevmek, teknolojiyi kullanmak, yapıcı yaratıcı olmak, kendine

güvenmek, görevini tam yapmak ve tarafsız, adaletli olmak, idealist, vizyon sahibi olmak vb özelliklere öğrenciler uygulama öncesi daha düşük düzeyde yer vermişken, uygulama sonrasında bu özelliklerle ilgili görüşlerde olumlu bakış açısı yükselmiştir.

Araştırmada daha önce yapılan birçok araştırma bulgularını destekler sonuçlar elde edilmiştir. Toprakçı (2001), öğretmen adaylarının Okul Deneyimi II dersine gitmeden önce ve gittikten sonra tutumlarını ölçmüş ve bazı etkinliklere ilişkin tutumlarda anlamlı farklılıklar saptamıştır. Güven (2004), sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul uygulamalarına ilişkin algılarını belirlemeyi amaçladığı bir çalışmada, adayların çoğunluğunun ilköğretim deneyimlerinden hayal kırıklığına uğradıklarını; ancak tümünün okul uygulamalarını çok yararlı ve mesleki gelişme için gerekli bulduklarını gözlemiştir (Akt: Aksu, Demirtaş, 2006: 3).

Brandon (2000), öğretim uygulamasının, öğrenimlerinin ikinci sınıfında bulunan öğretmen adayları üzerindeki etkisini cinsiyet değişkenine göre karşılaştırmış ve belirli öğretim yeterliklerinin etkisinin kadın öğretmen adaylarında öğretim uygulaması öncesinde daha düşük iken; öğretim uygulamasından sonra yeterlikleri uygulama yeteneklerine ilişkin algılarında cinsler arasında istatistiksel bir farklılık bulunmamıştır. Cambers ve Roper (2000), İngiltere’de ortaokul dal öğretmenleri olmak için bir yıl süreli öğretmen yetiştirme programına katılan öğrencilerin programı terk nedenlerini sorguladıkları çalışmalarında, bazı öğrencilerin uygulama yaptıkları okulu yardımcı olmayan, hatta engelleyici olarak nitelendiklerini; öğretmenlerin de çok yardımcı olmadığını gözlemişlerdir. Terk nedenleri de iş yükü, stres, düşük moral ve genel mutsuzluk olarak belirlenmiştir (Akt: Aksu, Demirtaş, 2006:3)

Araştırma verilerine göre öğrencilerin her ne kadar öğretmenlik mesleği ile ilgili görüşlerinde uygulama sonrasında olumlu ve olumsuz yönde değişimler ortaya çıkmışsa da bulgulara göre öğrencilerin büyük bir çoğunlukla öğretmen olmak istedikleri sonucu da elde edilmiştir.

Bu sonuçlardan sonra Okul Deneyimi I dersi için şu önerilerde bulunulabilir;

- Okul Deneyimi I dersi öğrencilerin mesleğe daha iyi hazırlanmaları ve mesleği gözlemlemeleri ve tutarlı görüş kazanmaları açısından en erken ikinci sınıf ikinci yarıyılında verilmelidir.
- Öğrenciler uygulamaya çıkmadan önce fakülte sorumlu öğretim elemanları ve uygulama okulu öğretmenleri ile çok iyi iletişim kurmalı, uygulama etkinlikleri etkin bir şekilde yürütülmelidir.
- Uygulama öğrencilerine teorik bilgi ve beceriler yanında uygulamanın önemi hakkında bilgi verilmelidir.
- Öğrencilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili görüşlerinin olumlu olmasını sağlamak için sınıfa iyi yöneten, öğrencilerle olumlu iletişim kurabilen başarılı ve tecrübeli öğretmenler uygulama öğretmeni olarak seçilmelidir.
- Öğretmenlik mesleğine olumlu tutum oluşturmak için Okul Deneyimi I dersinin okuldaki uygulamaları her öğrenciden sorumlu bir öğretmenle bir öğretim yılı, haftada bir ders gözlemi yaparak sürdürülmelidir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma 16-18 Ekim 2010 tarihleri arasında Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi’nde gerçekleştirilen 19. Eğitim Bilimleri Kurultayı’nda sözlü bildiri olarak sunulmuş ve bildiri özet kitabında basılmıştır.

KAYNAKLAR (REFERANCES)

1. Aksu, M.B. ve Demirtaş, B., (2006), Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi II Dersine İlişkin Görüşleri (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 7 Sayı:11, S:3-21

2. Alakuş, A., Oral, B. ve Mercin, L., (2005), Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi II Desine İlişkin Algıları, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:168, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/orta3-alakus.htm>).
3. Aytunga, O., (2004), Okul Deneyimi I Dersinin Öğretmen Adayları Üzerindeki Etkileri, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:11, S:141-163
4. Budak, Y., (1997), Öğretmen Yetiştirmede Almanya, Fransa ve Türkiye Örneği, Çağdaş Eğitim, Sayı:28. S:18-22
5. Hepgüner, G., Arslan, S. ve DüNDAR, H., (2002), Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Okul Deneyimi Dersini Algılama Düzeyleri, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl:2002, (1) Sayı:11
6. Harmandar, M., Bayrakçeken, S., Kıncal, R.Y., Büyükkasap, E. ve Kızılkaya, S., (2000), Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesinde "Okul Deneyimi" Uygulaması ve Sonuçlarının Değerlendirilmesi, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 148, S:1-8).
7. Genç, A., Sarıçam, C. ve Bakır, N., (2001), Alman Dili Eğitimi Anabilim Dallarında Okul Deneyimi I Dersinin Uygulanması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 21 : 41-51.
8. Kudu, M., Özbek, R. ve Bindak, R., (2006), Okul Deneyi I Uygulamasına İlişkin Öğrenci Algıları (Dicle Üniversitesi Örneği), Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi www.e-sosder.com C: 5, S: 15 (99-109)
9. Özdemir, A. ve Çanakçı, O., (2005), Okul Deneyimi I Dersinin Öğretmen Adaylarının Öğretim-Öğrenme Kavramlarına ve Öğretmen Öğrenci Rollerine İlişkin Bakış Açılımları Üzerine Etkileri, İlköğretim-online, 4(1), 73-80, <http://ilkogretim-online.org.tr>
10. Sevim, S. ve Ayas, A., (2008) Okul Deneyimi-I Etkinliklerinin Yeniden Düzenlenmesi Ve Etkililiği, <http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek-5/ozetler/d304.pdf>.20.02.2008
11. YÖK/DÜNYA BANKASI (1998), Fakülte - Okul İşbirliği Kılavuzu, Ankara.